

Armoedemonitor Zwolle 2016

Zwolse minima in beeld

Datum
Titel

oktober 2016
Armoedemonitor gemeente Zwolle 2016

Colofon

Armoedemonitor 2016

Onderzoek & Informatie, Gemeente Zwolle
Oktober 2016

Opdrachtgever

Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Zwolle

Samenstelling

Onderzoek & Informatie, door A. Veldhuizen, O. Rachtchoupkina en J.H.M.Bakker.

Bronvermelding

Overname uit deze publicatie is alleen toegestaan onder vermelding van de bron.

Inhoud Armoedemonitor Zwolle 2016

	Samenvatting en conclusies	4
1	Inleiding	6
2	Zwolse minima	8
2.1	Ontwikkeling in minimahuishoudens	8
2.2	Minima en landelijke ontwikkelingen	9
2.3	Minima naar huishoudenstype	10
2.4	Minimahuishoudens naar leeftijd	11
2.5	Minimahuishoudens naar herkomst	12
2.6	Minimahuishoudens naar inkomensbron	14
2.7	Zwolse minima naar wijk	15
2.8	Eenpersoons-minimahuishoudens naar geslacht en leeftijd	17
2.9	Minimahuishoudens met kinderen	19
2.10	Kinderen in minimahuishoudens	20
3	Langdurige minimahuishoudens	23
3.1	Langdurige minima in Zwolle naar type huishouden, leeftijd en herkomst hoofdkostwinner	23
3.2	Langdurige minima naar inkomensbron	24
3.3	Kinderen in langdurige minimahuishoudens	25
4	Gebruik en bereik van minima- regelingen in Zwolle	26
4.1	Overzicht regelingen	26
4.2	Collectieve ziektekostenverzekering	27
4.3	Individuele inkomens toeslag	28
4.4	Bijzondere bijstand	30
4.5	Regelingen voor kinderen	33
4.5.1	Scholierenregeling	33
4.5.2	Peuterspeelzaal	33
4.5.3	Zwemvangnet	34
4.5.4	Armoede en gezondheid kinderen	34
4.5.5	School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties	35
4.6	Noodfonds	37
	Verklarende begrippenlijst	38
	Tabellenbijlage	40
	Minimahuishoudens in Zwolle en Nederland	40
	Langdurige minimahuishoudens in Zwolle en Nederland	41

Samenvatting en conclusies

Al vanaf 2008, het begin van de economische crisis, laat het aantal minimahuishoudens in Zwolle een stijgende lijn zien, net zoals in de rest van het land. Minimahuishoudens zijn huishoudens waarvan het totale netto inkomen per maand lager is dan 110% van het sociaal minimum, en dat gedurende tenminste één jaar.

Het landelijk beeld komt in grote lijnen overeen met de situatie in Zwolle. Het aantal minimahuishoudens blijft stijgen, maar de groei is aan het afvlakken. Voor heel Nederland geldt dat de groei sterker afvlakt dan voor Zwolle. Het aandeel minimahuishoudens in Zwolle ligt nog wel lager dan landelijk.

Minimahuishoudens

- Momenteel zijn er ca. 6.500 minimahuishoudens in Zwolle. Dat is 12,2% van alle Zwolse huishoudens. In 2012 waren dit er 5.600, oftewel 10,9% van het totaal.
- Bijna 80% van de minimahuishoudens is eenpersoonshuishouden of eenoudergezin. In vergelijking met Nederland behoren iets meer eenoudergezinnen en iets minder eenpersoonshuishoudens tot de minima.

Kinderen in minimahuishoudens

- Tussen 2008 en 2016 is het aantal kinderen in minimahuishoudens in Zwolle toegenomen. Dit is in overeenstemming met de landelijke trend. De toename is vanaf 2012 wel minder sterk dan landelijk.
- Er wonen in Zwolle momenteel ca. 2.500 kinderen in minimahuishoudens. Dat is bijna 10% van alle Zwolse kinderen. In 2008 was dit nog 7,8%.
- Het aandeel kinderen in minimahuishoudens ligt in Zwolle lager dan gemiddeld in Nederland.

Langdurige minimahuishoudens

- In Zwolle behoren ongeveer 2.500 huishoudens, oftewel 5,2% van de totale populatie, tot de langdurige minima. 3,8% van alle Zwolse kinderen behoort tot de langdurige minima.
- In vergelijking met het landelijke beeld, behoort in Zwolle een iets kleiner deel van de huishoudens tot de langdurige minima.

Gebruik van Zwolse minima-regelingen

- Het gebruik van bijna alle regelingen laat een stijgende lijn zien in vergelijking met de voorgaande twee jaar.
- Meer dan de helft van de minimahuishoudens in Zwolle maakt gebruik van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis. Het bereik van de collectieve zorgverzekering blijft groeien: van 45% in 2012 naar 51% in 2014. Sinds 2015 kunnen ook chronisch zieken met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum meedoen. Het totaal aantal deelnemers is 3.619.
- Bij de individuele inkomenstoeslag is het aantal gebruikers gestegen tot 2.145. In 2012 was dat 1.739, toen heette het nog langdurigheidstoeslag.
- Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van bijzondere bijstand is toegenomen tot 1.886. In 2012 was dit nog 1.342. De toename vond met name plaats bij huishoudens met bewindvoeringskosten.
- De regelingen voor kinderp participatie laten een toenemend gebruik zien.
 - Sinds 2012 is het aantal toegekende aanvragen vanuit het Jeugdsportfonds ruim verdubbeld tot 444.
 - Voor de regeling “Armoede en gezondheid kinderen” is het aantal toegekende aanvragen 150. Het aantal is fluctuerend, en lijkt wat te stijgen.
 - Het aantal toegekende aanvragen voor cultuur- en schoolactiviteiten via Stichting Meedoen is toegenomen t.o.v. 2014. In totaal zijn er 681 aanvragen toegekend.

1 Inleiding

Het college heeft in de raadsinformatienota van 11 mei 2015 toegezegd om ontwikkelingen rond de armoedegrens te monitoren en een armoedemonitor op te stellen voor 2015, 2016 en 2017. De armoedemonitor geeft inzicht in de ontwikkelingen m.b.t. de omvang van de doelgroep, de kenmerken van de doelgroep en het gebruik van de Zwolse armoederegelingen. Tot 2015 is tweejaarlijks de armoedemonitor opgesteld. Deze monitor is de actualisatie van de monitor van 2015. Vanwege veranderingen binnen het sociaal domein en de veranderingen binnen de minima-groepen wordt de armoedemonitor de komende drie jaar jaarlijks geactualiseerd.

Zwols armoedebeleid

In het collegeakkoord en in het Beleidsprogramma Inkomen is het Zwolse armoedebeleid uitgewerkt. Het beleid kent een aantal speerpunten:

- Bijstandsverlening: Bij onvoldoende inkomen in een huishouden kunnen mensen vertrouwen op hulp van de gemeente om in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. We verstrekken waar nodig (bijzondere) bijstand.
- Met een collectieve zorgverzekering willen we de financiële risico's die samenhangen met een slechte gezondheid beperken.
- We bieden een individuele inkomenstoeslag bij langdurige afhankelijkheid van een laag inkomen.
- Kinderparticipatie: Meer kinderen in armoede moeten kunnen profiteren van bestaande regelingen gericht op deelname aan sport-, cultuur- en schoolactiviteiten
- Kwijtschelding gemeentelijke heffingen voor minima tot 100% van het sociaal minimum.
- We verlenen subsidie aan het Noodfonds om hulp te kunnen bieden in schrijnende situaties.

In deze nota spreken we over minimahuishoudens. Hieronder verstaan we huishoudens met minimaal 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. (zie voor bedragen tabel 1.1). Dit is de Zwolse armoedegrens. De grens geldt voor alle lage inkomens uit arbeid, uitkering of onderneming. Sinds 2015 kennen Zwolse regelingen voor chronisch zieken en gehandicapten een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum.

Voor de definitie van *langdurig* laag inkomen hanteren we in Zwolle een termijn van minimaal 3 jaar een laag inkomen. Om een indruk te geven van deze normen vindt u hieronder een tabel met de netto maandbedragen bij deze normen.

Tabel 1.1: Overzicht inkomensnorm bij diverse armoedegrenzen naar huishoudtype per 1.1.2015; netto-inkomen per maand

Inkomensnorm/ Huishoudtype	100%	110%	130% chronisch ziek
Alleenstaande	€ 960	€ 1.004	€ 1.189
Paar	€ 1.372	€ 1.434	€ 1.698
Paar met 2 kinderen*	€ 1.372	€ 1.434	€ 1.698

- Wanneer er sprake is van een chronische ziekte hebben in sommige regelingen ook huishoudens met een inkomens van maximaal 130% van het sociaal minimum recht op een tegemoetkoming.
- Huishoudens met een inkomen dat lager is dan de genoemde bedragen kunnen aanspraak maken op de betreffende regelingen.
- Voor de kosten van de kinderen ontvangt het huishouden toeslagen via de belastingdienst en SVB.

Inhoud van de monitor

Deze monitor biedt inzicht in de ontwikkelingen binnen de doelgroep, in de samenstelling van de doelgroep, en in de mate waarin een beroep op de Zwolse armoederegelingen wordt gedaan. Naast de totale en relatieve omvang van de doelgroep (hoofdstuk 1), zijn er verschillende kenmerken van deze huishoudens in beeld gebracht (hoofdstuk 2 t/m 4).

Ook vindt u een overzicht van de regelingen waarvan de minimahuishoudens in Zwolle gebruik kunnen maken en in welke mate daar daadwerkelijk gebruik van gemaakt wordt is (hoofdstuk 5).

Gebruik van brondata

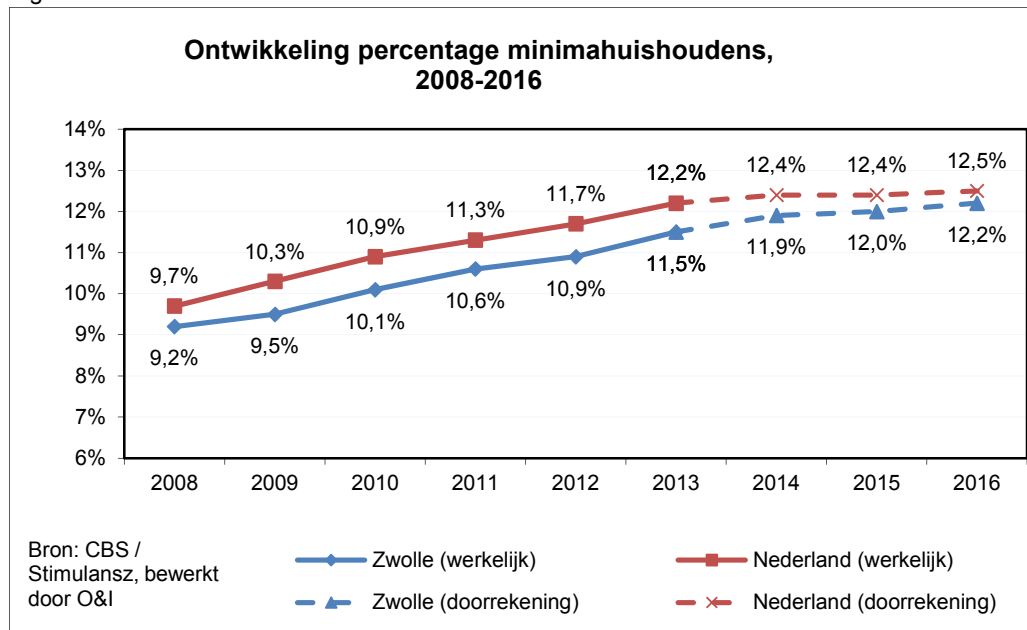
In dit rapport hebben we gebruik gemaakt van de meest recente gegevens, afkomstig uit het Regionaal Inkomensonderzoek 2013 en eerdere jaren van het CBS. Deze gegevens zijn in december 2015 op gemeenteniveau beschikbaar gekomen. Omdat er behoefte is aan meer recente gegevens gebruiken we cijfers uit de doorrekening van Stimulansz over de jaren 2014, 2015 en 2016. Deze cijfers zijn schattingen van het aantal minimahuishoudens in Zwolle de afgelopen jaren. De gegevens over het gebruik van de minimaregelingen zijn afkomstig uit gemeentelijke registraties of uit registraties van partnerorganisaties. Waar mogelijk presenteren we de jaarcijfers uitgesplitst naar achtergrondkenmerken van de huishoudens.

2 Zwolse minima

2.1 Ontwikkeling in minimahuishoudens

Er komen steeds meer minimahuishoudens in Zwolle, hoewel de groei van dat aantal wel is afgevlakt (zie figuur 2.1). Volgens Stimulansz¹ kent Zwolle begin 2016 **6.500** huishoudens die tenminste 1 jaar een inkomen van maximaal 110% van het sociaal minimum hadden. In 2013 waren dit er **5.900**. Dat betekent een toename van 600 huishoudens met een minimuminkomen in de laatste drie jaar. De grootste toename lijkt zich voor te hebben gedaan tussen 2012 en 2013. Na 2014 is de toename minder sterk. In 2013 was van alle Zwolse huishoudens het aandeel minimahuishoudens 11,5%. In 2016 was dat 12,2%. Landelijk is de toename er ook, maar die is nog verder afgevlakt. Het landelijk aandeel minima liep op van 12,2% in 2013 naar 12,5% in 2016. Zowel in Zwolle als landelijk is sinds het begin van de crisis in 2008 een vrij forse toename van het aantal minimahuishoudens zichtbaar.

Figuur 2.1.

De 5.900 minimahuishoudens in 2013 omvatten in totaal 10.100 **personen**, onder wie **2.500 minderjarige kinderen**. Stimulansz heeft ook ingeschat dat er begin 2016 in minimahuishoudens nog steeds ca. 2500 kinderen wonen. Dit betekent dus dat er geen toename van het aantal minderjarige kinderen in huishoudens met een minimum inkomen lijkt te zijn.

¹ Stimulansz is een onafhankelijke stichting die gemeenten ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van lokaal beleid voor de sociale zekerheid. Zij hebben de schattingen gemaakt van de cijfers van 2014 t/m 2016. Over deze jaren zijn nog geen cijfers van het CBS beschikbaar.

2.2 Minima en landelijke ontwikkelingen

Politiek en bestuur volgen op de voet de ontwikkelingen op het gebied van armoede. Landelijk zijn er meerdere onderzoeken op dit gebied gedaan.

In Armoede in kaart 2016², Armoede en sociale uitsluiting (2015) en Armoedesignalement (2014) geeft het CBS enkele trends weer in de ontwikkelingen van de huishoudens met een laag inkomen. De belangrijkste bevinding is dat het aantal personen met een laag inkomen is gestabiliseerd na jaren van groei. Terwijl in Nederland in 2015 het aantal huishoudens met een laag inkomen nauwelijks meer toenam steeg het aantal huishoudens met een **langdurig** laag inkomen wel flink verder. Wanneer men eenmaal langdurig tot de minima behoort blijkt het erg moeilijk daar aan te ontsnappen. Verder vraagt het CBS veel aandacht voor de samenhang tussen (langdurige) armoede en andere maatschappelijke problemen zoals criminaliteit, gezondheid en gebrek aan participatie,

Het SCP heeft een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar **langdurige** armoede in Nederland (Een lang tekort, 2016). Het blijkt dat ruim de helft van de arme Nederlanders al drie jaar of langer in armoede verkeert. Het gaat volgens het SCP om bijna 600.000 mensen, veel meer dan volgens eerdere tellingen.

Door de recessie is de langdurige armoede gegroeid. Het is onzeker of dit terug zal lopen nu de economie weer aantrekt. Opvallend is dat bijna de helft van de langdurige minima bestaat uit werkenden. Hun aandeel is sinds 2005 flink gegroeid.

Ouderen en niet-westerse migranten met minderjarige kinderen hebben een bovengemiddelde kans op langdurige armoede.

In volgende hoofdstukken kijken we naar de stand van zaken in Zwolle

² www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2016/Armoede_in_kaart_2016

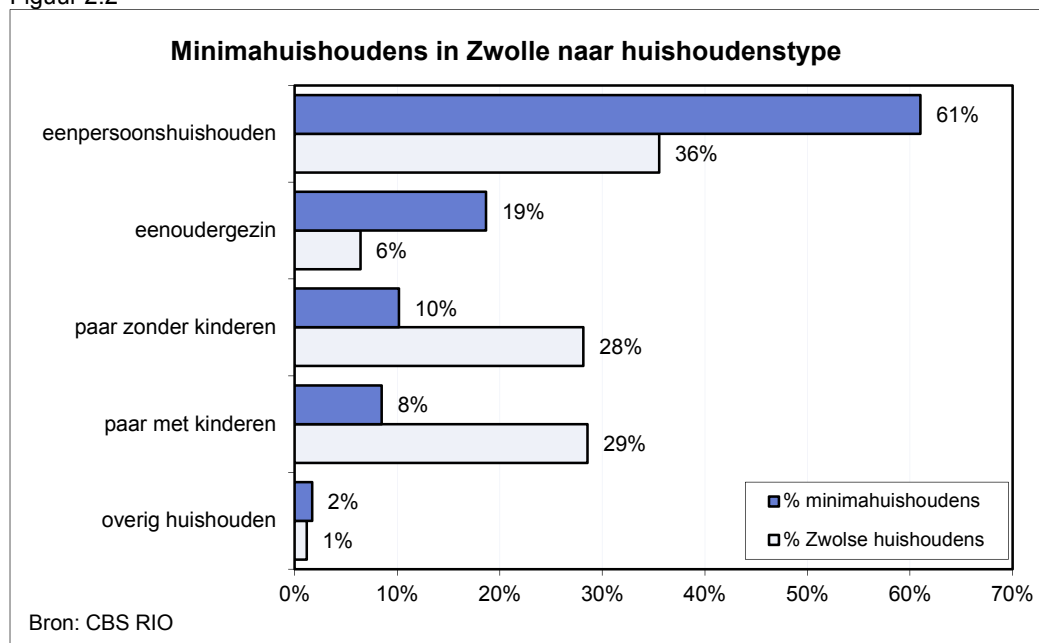
2.3 Minima naar huishoudenstype

In deze paragraaf tonen we tot welke huishoudenstypen de minimahuishoudens vaak behoren en tot welke minder vaak.

Minimahuishoudens naar huishoudentype

Relatief veel minimahuishoudens betreffen een **1-persoonshuishouden of een eenoudergezin: 80%**. Van alle Zwolse huishoudens behoort 42% tot één van deze typen (respectievelijk 36% en 6%).

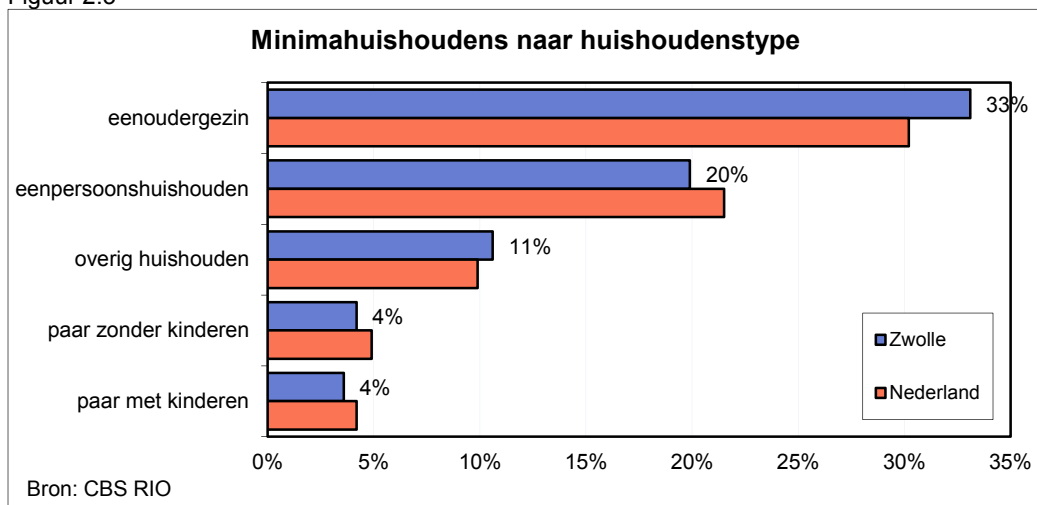
Figuur 2.2

Minimahuishoudens binnen de huishoudenstypen

- Binnen de Zwolse **eenoudergezinnen** en **1-persoonshuishoudens**, bevinden zich **relatief veel minimahuishoudens**. Dit beeld zien we in heel Nederland.
- In Zwolle behoren relatief gezien iets meer eenoudergezinnen en wat minder eenpersoonshuishoudens tot de populatie minimahuishoudens, vergeleken met het beeld in totaal Nederland.
- In absolute zin neemt vooral bij de eenpersoonshuishoudens het aantal minima toe (een toename van ca. 800 huishoudens sinds het begin van de crisis). In relatieve zin is de toename het grootst bij de paren (met of zonder kinderen). Bij deze huishoudens is het aantal dat onder de minima valt ruim anderhalf maal zo groot als vóór de crisis.

Figuur 2.3

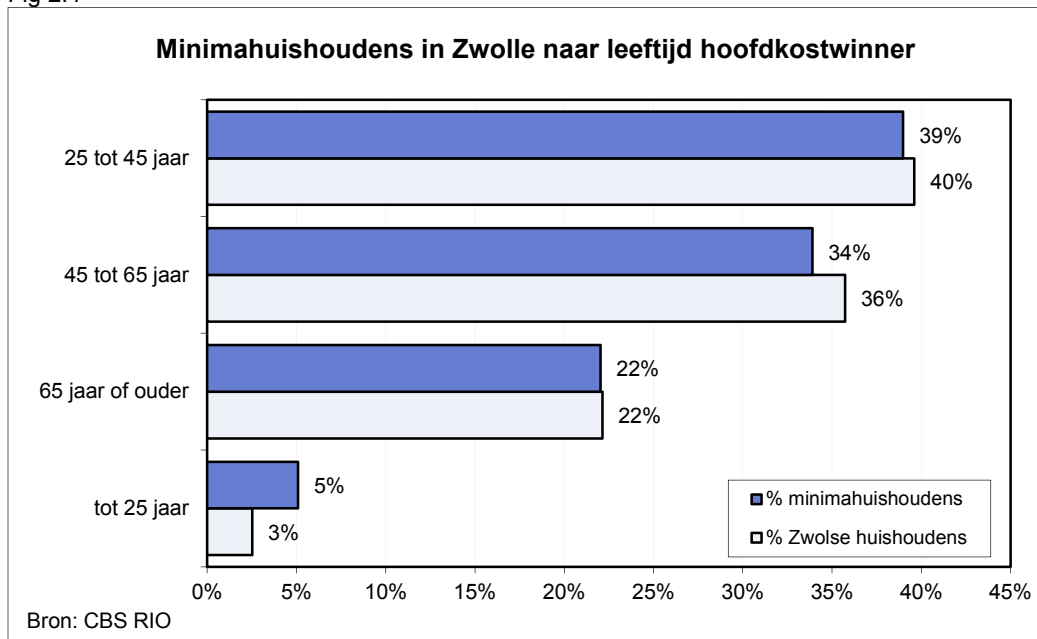
2.4 Minimahuishoudens naar leeftijd

Hieronder schetsen we de verdeling van de minimahuishoudens over de leeftijdsgroepen van de hoofdkostwinner. Zijn de mensen in minimahuishoudens vaker wat jonger of wat ouder?

Minimahuishoudens naar leeftijd van de hoofdkostwinner

Bij 22% van de minimahuishoudens is de hoofdkostwinner 65 jaar of ouder; 5% van de minimahuishoudens hebben een hoofdkostwinner tot 25 jaar. Dat komt redelijk overeen met de totale Zwolse bevolking. De minima zijn dus ongeveer gelijk verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen.

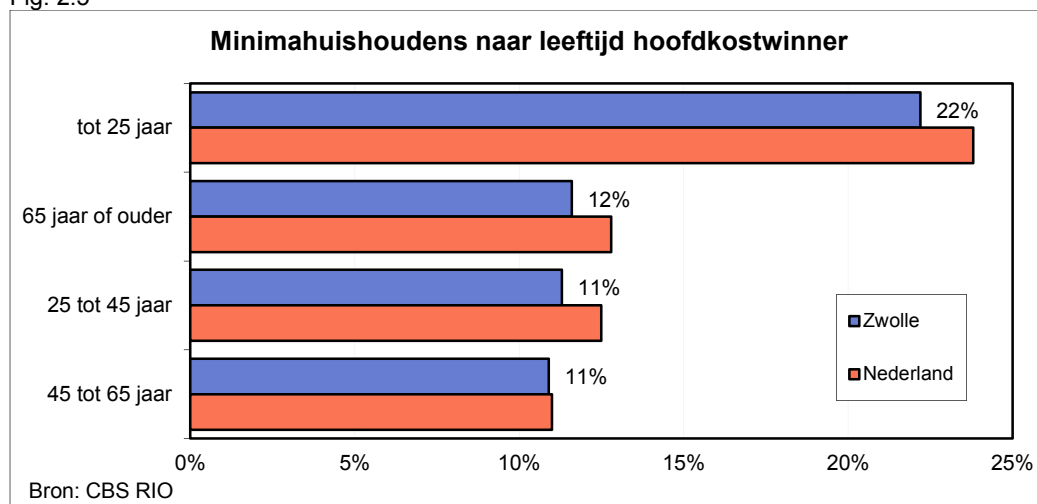
Fig 2.4

Minimahuishoudens binnen de leeftijdsgroepen van de hoofdkostwinner

- In Zwolle behoren huishoudens waarvan de hoofdkostwinner **jonger is dan 25** relatief iets vaker tot de minima, overigens is het beeld overeenkomstig met Nederland.
- In vergelijking met het landelijke beeld behoren er **in Zwolle in alle leeftijdsgroepen relatief (iets) minder huishoudens tot de minima.**
- Sinds 2008 (begin van de crisis) is met name het aantal minima bij de groep 25 tot 45 jarigen sterk toegenomen (+ 40%). In mindere mate geldt dit ook voor de groep tussen de 45 en 65 jaar (+ een kwart).

Fig. 2.5

2.5

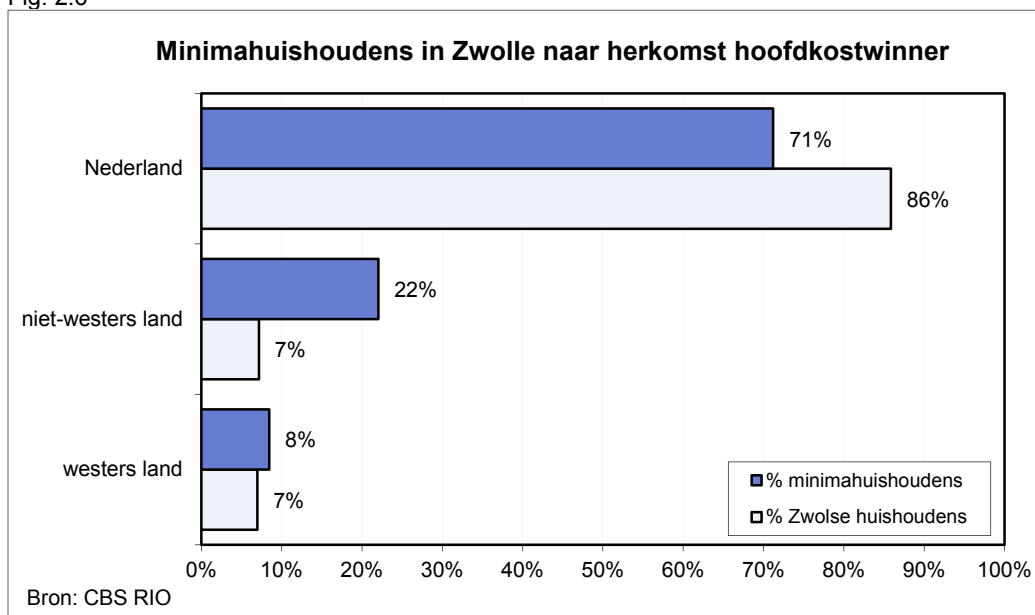
Minimahuishoudens naar herkomst

Hieronder schetsen we de verdeling van de minimahuishoudens over de herkomstgroepen van de hoofdkostwinner.

Minimahuishoudens naar herkomst van de hoofdkostwinner

Bij 71% van de minimahuishoudens is de hoofdkostwinner een autochtoon.
Bij 86% van alle Zwolse huishoudens is de hoofdkostwinner een autochtoon. Onder de minimahuishoudens zijn autochtone Nederlanders dus ondervertegenwoordigd.

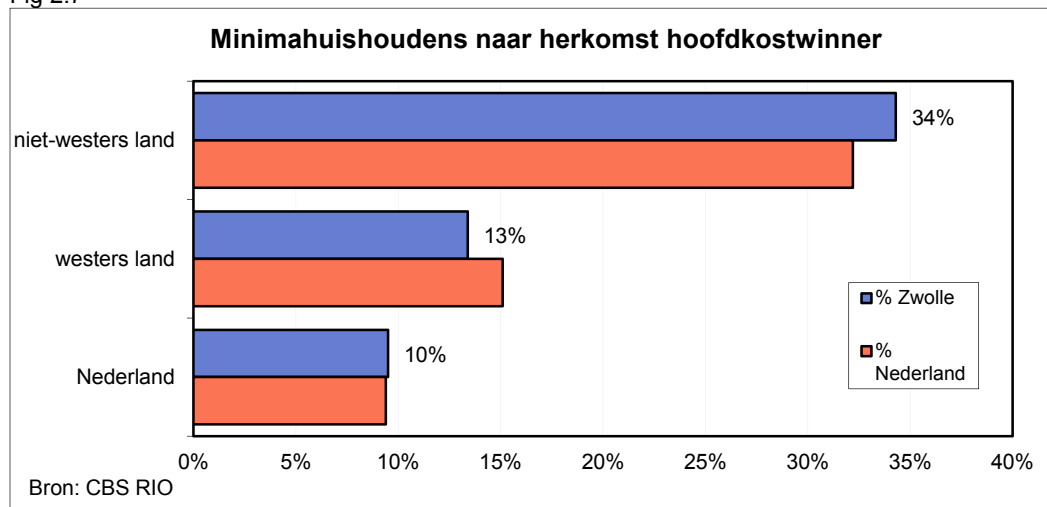
Fig. 2.6

Minimahuishoudens binnen de herkomstgroepen van de hoofdkostwinner

- In Zwolle behoren huishoudens waarvan de hoofdkostwinner een **niet-westerse achtergrond heeft** relatief vaak tot de minima.
- In vergelijking met het landelijke beeld behoren er in Zwolle relatief iets **meer huishoudens met een niet-westerse** hoofdkostwinner en iets **minder huishoudens met een westerse** hoofdkostwinner tot de minima.
- In alle herkomstgroeperingen is het aantal minima, in vrij evenredige mate, toegenomen sinds 2008.

Fig 2.7

2.6

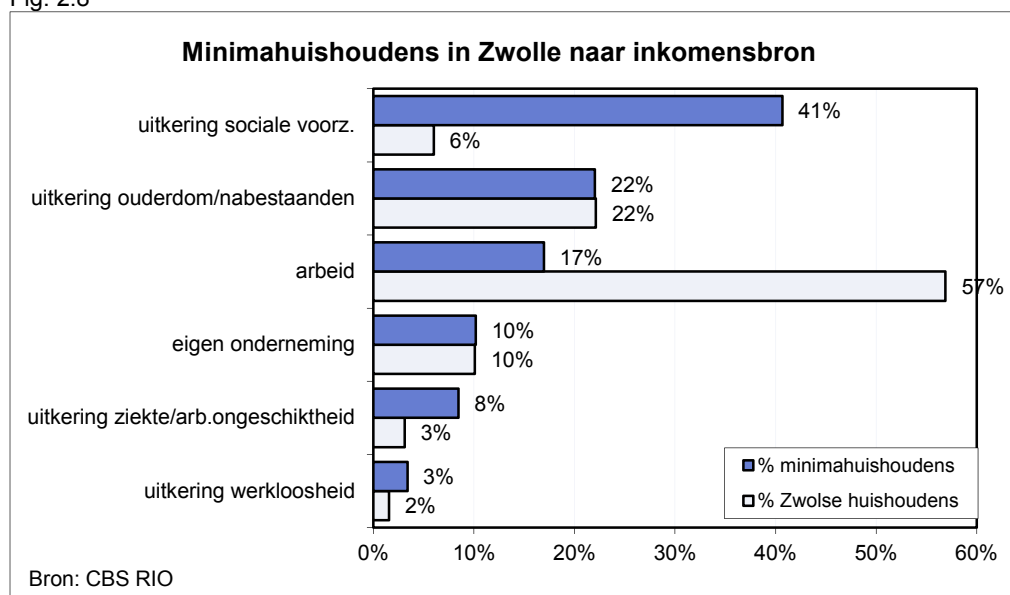
Minimahuishoudens naar inkomensbron

In deze paragraaf vergelijken we de minimahuishoudens naar voornaamste inkomensbron.

Minimahuishoudens naar voornaamste inkomensbron

41% van de minimahuishoudens heeft als voornaamste inkomensbron een **uitkering sociale voorzieningen**³. Van alle huishoudens in Zwolle leeft 6% van een dergelijke uitkering, dus zoals verwacht heeft een groot deel van de minima zo'n uitkering.

Fig. 2.8

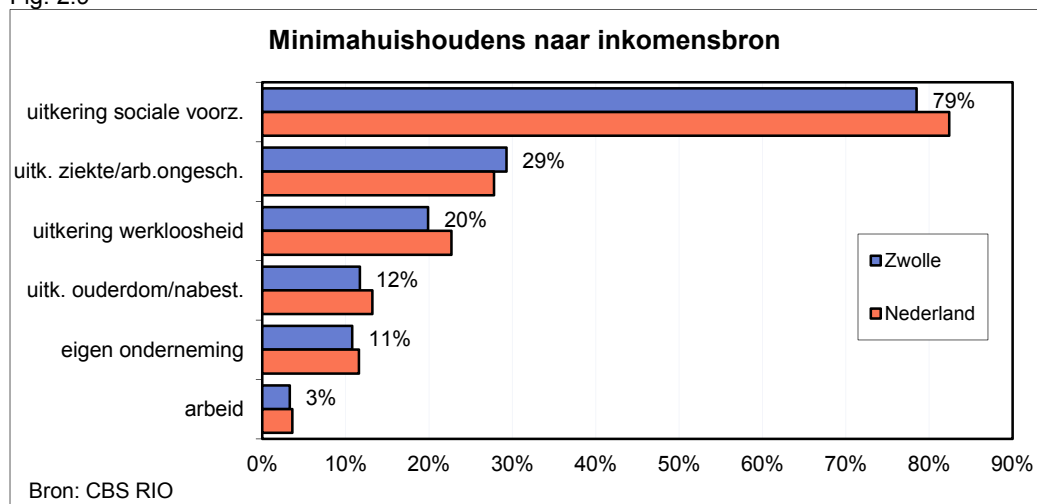

³ Zie verklarende begrippenlijst

Minimahuishoudens binnen de voornaamste inkomensbronnen

- In Zwolle behoort **79%** van de huishoudens met een **uitkering sociale voorzieningen** tot de minimahuishoudens. Dit percentage ligt iets lager dan landelijk.
- In Zwolle en landelijk behoort ruim een kwart van de huishoudens met een uitkering voor ziekte of arbeidsongeschiktheid tot de minima.
- Sinds het uitbreken van de crisis in 2008 zien we dat vooral het aantal minima is toegenomen bij huishoudens met inkomen uit een eigen onderneming (+ 300, ofwel + 66%). In absolute zin geldt dit ook voor huishoudens met een (bijstands)uitkering (+ 600).

Fig. 2.9

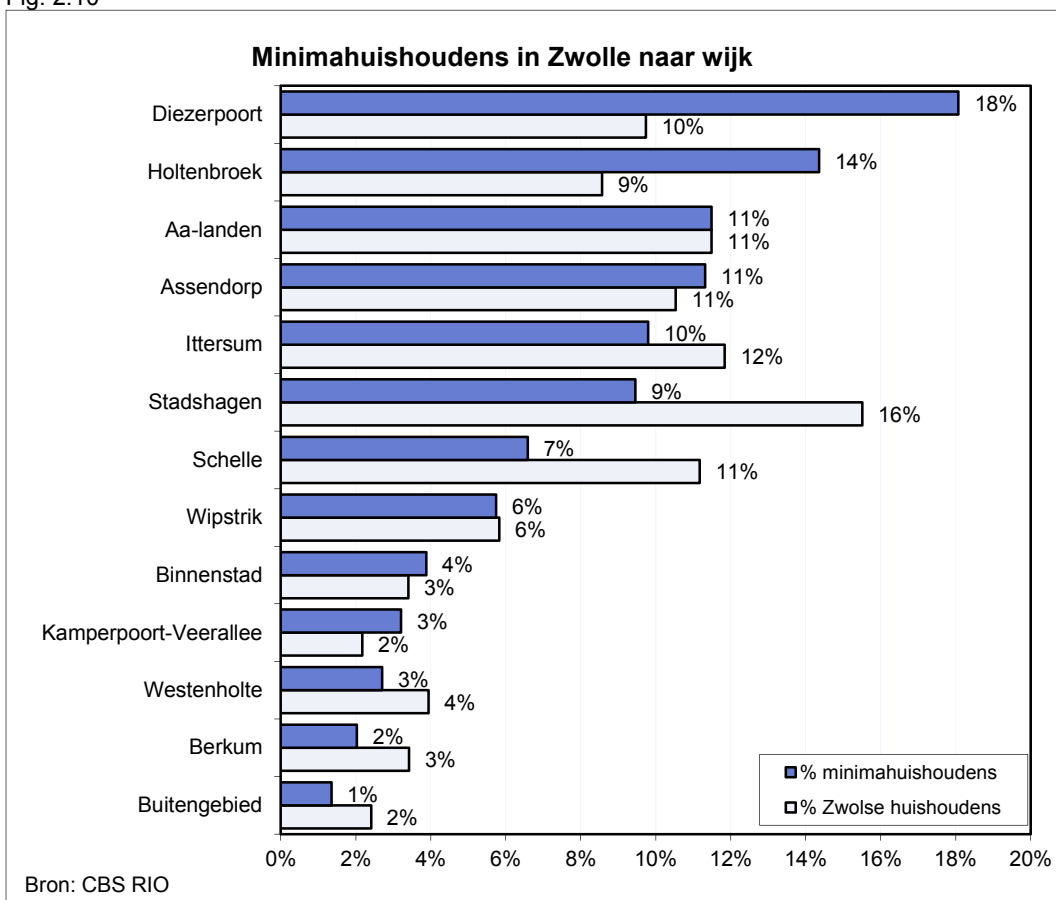

2.7 Zwolse minima naar wijk

Waar wonen de minimahuishoudens? In deze paragraaf bekijken we de verschillen per woonwijk.

Eén op de drie minimahuishoudens in Zwolle woont in Diezerpoort of Holtenbroek. Van alle Zwolse huishoudens woont nog geen 20% in deze twee wijken, er wonen hier dus relatief veel minimahuishoudens. In bijvoorbeeld Stadshagen en Schelle wonen relatief weinig minimahuishoudens.

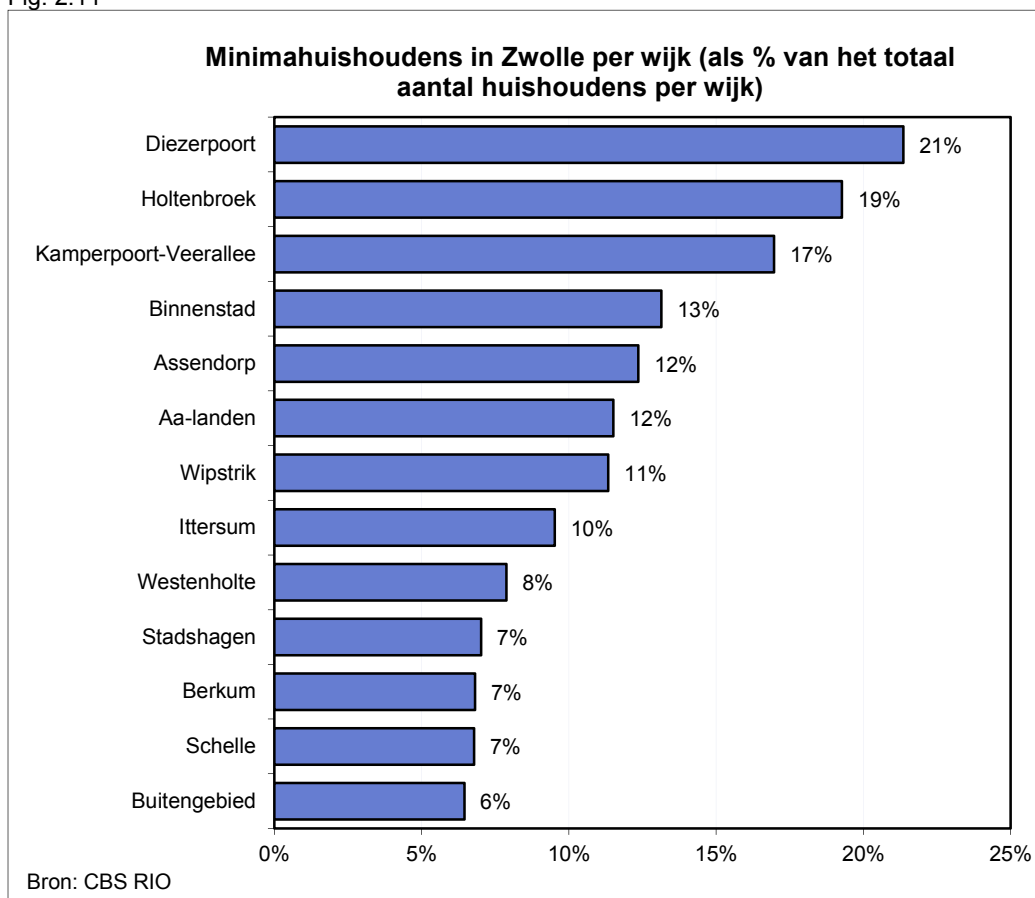
Fig. 2.10

Minimahuishoudens binnen de wijken

- In **Holtenbroek en Diezerpoort** behoort **ongeveer 1 op de 5** huishoudens tot de minimahuishoudens. Dat is bijna twee maal zo veel als gemiddeld in Zwolle.
- In het Buitengebied behoren relatief de minste huishoudens tot de minima, namelijk 6%.
- Sinds het uitbreken van de crisis zien we de grootste toename van het aantal minimahuishoudens in absolute aantallen in Diezerpoort (groei van 250 minimahuishoudens). Relatief is de toename opvallend groot in de Binnenstad. Dit is voor een belangrijk deel verklaarbaar door een groot aantal huishoudens met inkomens uit een eigen onderneming die in de binnenstad wonen. Deze groep huishoudens is er relatief hard op achteruit gegaan in de laatste jaren (zie ook paragraaf 2.4).

Fig. 2.11

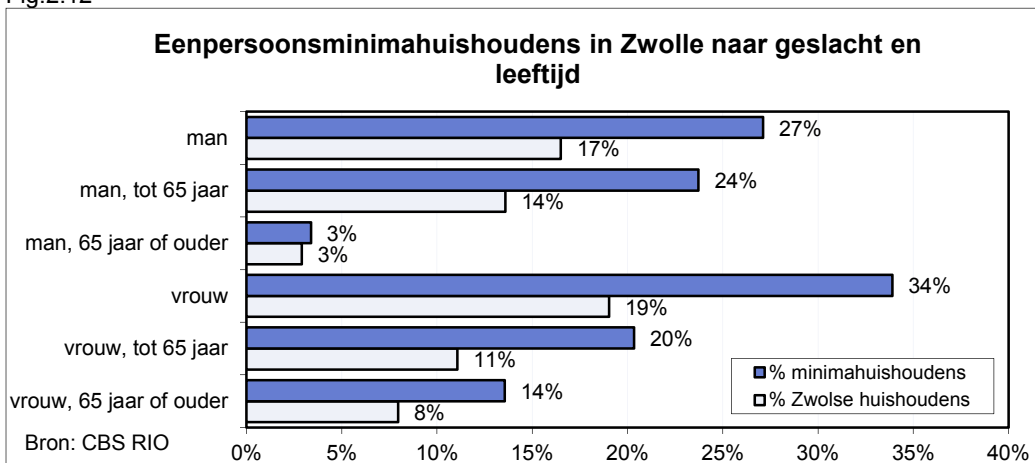
2.8 Eenpersoons-minimahuishoudens naar geslacht en leeftijd

In deze paragraaf bekijken we de eenpersoons-minimahuishoudens naar geslacht en leeftijd.

Van alle minimahuishoudens in Zwolle is 61% een 1-persoonshuishouden (zie par. 2.1). Dit is relatief veel, omdat van alle Zwolse huishoudens 36% een 1-persoonshuishouden is.

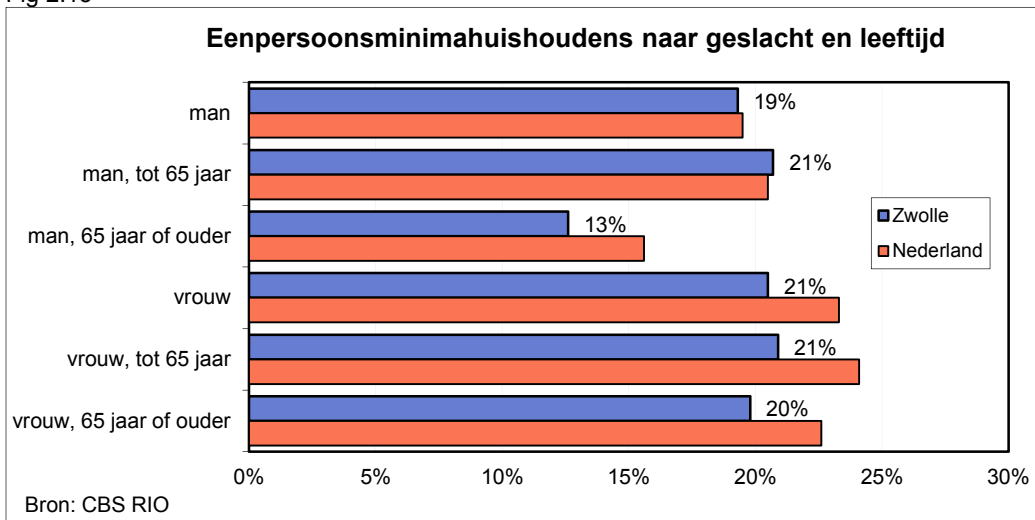
- Onder de 1-p. minimahuishoudens bevinden zich **veel vrouwen** (2.000 vrouwen t.o.v. 1.600 mannen). Enerzijds komt dit doordat er meer alleenstaande vrouwen zijn in Zwolle dan alleenstaande mannen. Daarnaast is het echter zo dat alleenstaande vrouwen ook relatief vaker een minimuminkomen hebben dan alleenstaande mannen.
- Met name bij alleenstaanden boven de 65 jaar hebben vrouwen vaker een laag inkomen dan mannen.

Fig.2.12

- Landelijk zien we dat relatief meer alleenstaande vrouwen tot de minimahuishoudens behoren dan in Zwolle het geval is. Bij alleenstaande mannen is de categorie 65+ sterker oververtegenwoordigd in Nederland dan in Zwolle het geval is.
- Sinds het begin van de crisis is met name bij alleenstaande mannen onder de 65 jaar het aantal minima flink toegenomen (+ 500).

Fig 2.13

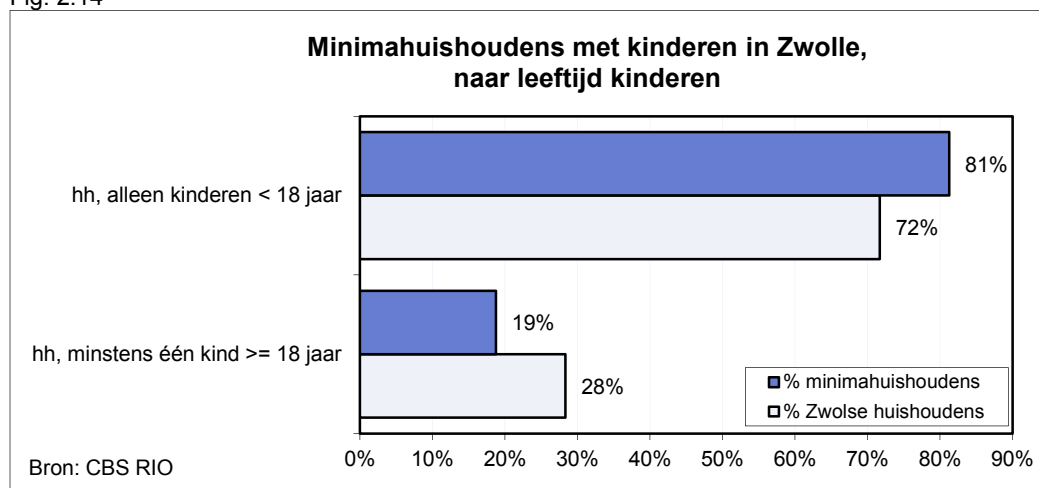

2.9 Minimahuishoudens met kinderen

Van de 5.900 minimahuishoudens in Zwolle zijn er 1.600 huishoudens met kinderen (zowel onder als boven de 18 jaar). Het grootste deel daarvan betreft éénouderhuishoudens (1.100). Van de minimahuishoudens met kinderen, wonen in 81% van de huishoudens alleen kinderen onder de 18 jaar. In de andere 19% wonen (ook) kinderen boven de 18.

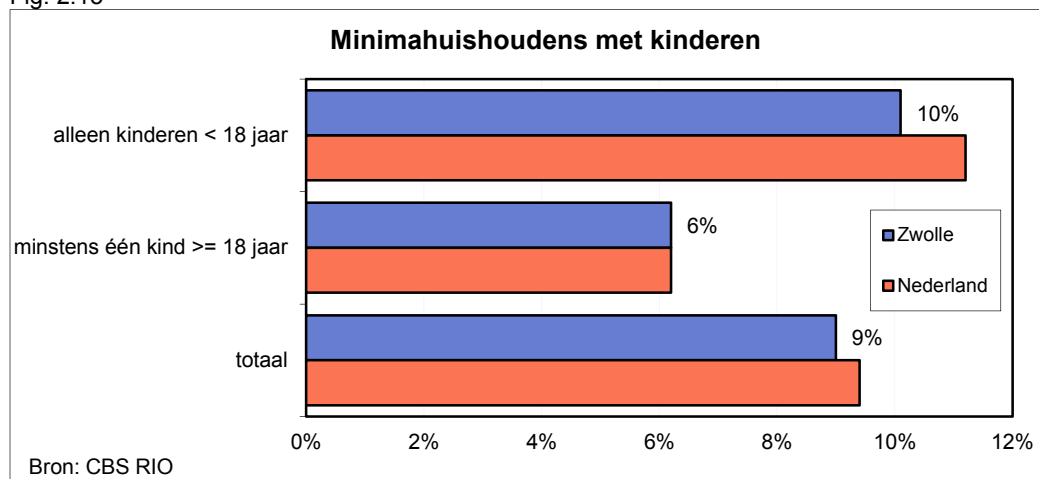
- Huishoudens met **uitsluitend minderjarige kinderen** behoren **vaker** tot de minima dan huishoudens waarin ook volwassen kinderen wonen.

Fig. 2.14

- Vergelijken met het landelijke beeld behoren Zwolse huishoudens met **uitsluitend kinderen onder de 18 jaar minder vaak** tot de minima.

Fig. 2.15

2.10 Kinderen in minimahuishoudens

In Zwolle wonen 2.500 kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar in een minimahuishouden. In dit hoofdstuk gaan we verder in op de kenmerken van deze kinderen.

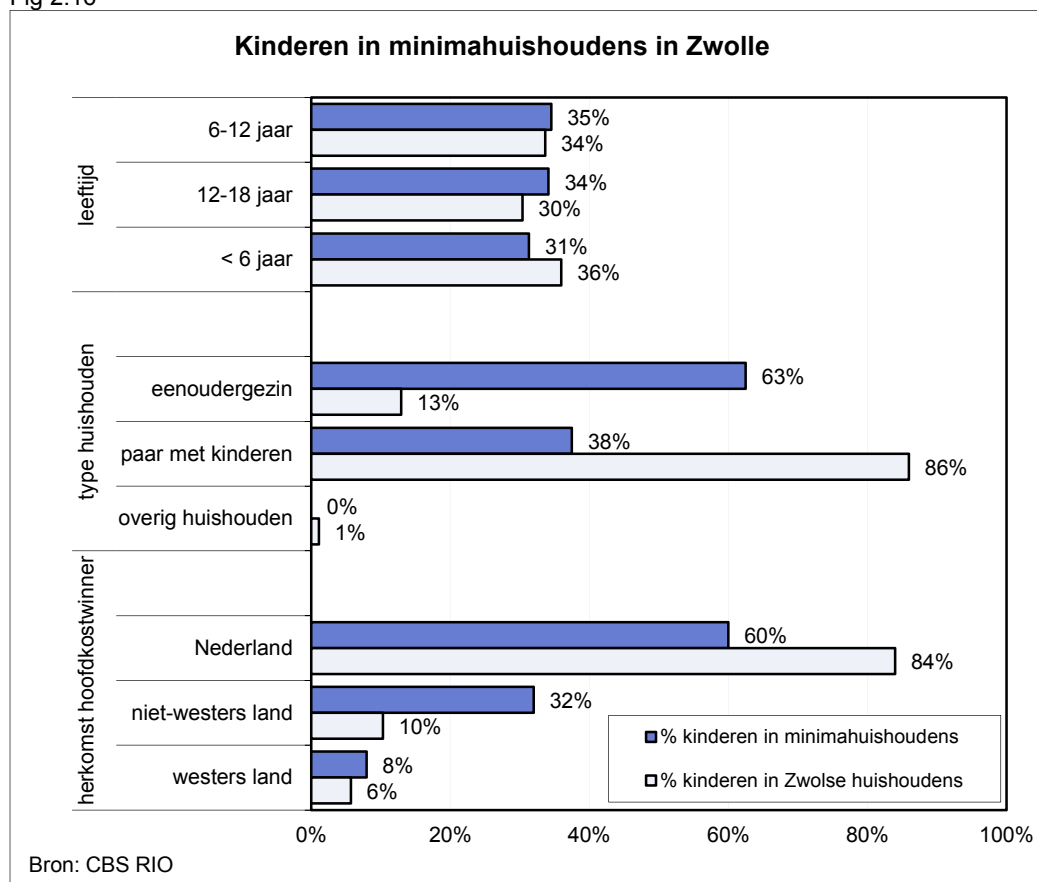
Twee opmerkingen vooraf:

- 1 Daar waar staat “alle Zwolse kinderen”, bedoelen we alle Zwolse kinderen van 0-18 jaar met uitzondering van kinderen die in een instelling of tehuis wonen.
- 2 Als spreken van “ouder/verzorger” bedoelen we de hoofdkostwinner van het huishouden. Dit kan in enkele gevallen ook gaan om iemand anders dan een ouder of verzorger.

Verdeling naar leeftijd, huishoudenstype en herkomst ouder(s)

- 63% van de kinderen in minimahuishoudens woont in een **eenoudergezin**, dat is dus een ruime meerderheid. Van alle Zwolse kinderen, woont niet meer dan 13% in een eenoudergezin.
- Bij 32% van de kinderen in minimahuishoudens komt de ouder/verzorger uit een **niet-westers land**. Van alle Zwolse kinderen is dat 10%. Kinderen uit niet-westerse migranten gezinnen zijn dus oververtegenwoordigd in deze groep.

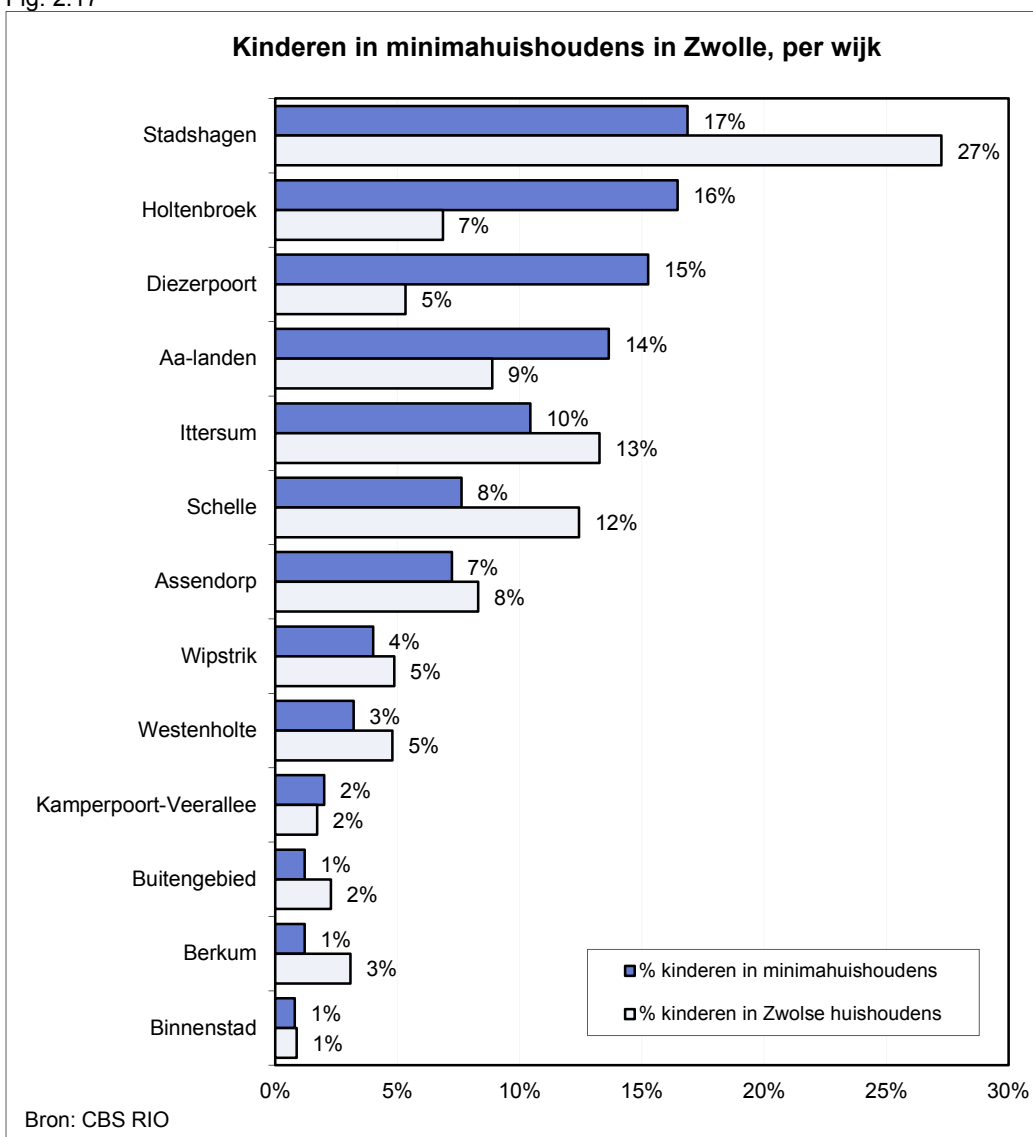
Fig 2.16

Verdeling naar woonwijk

- 16% van de kinderen in minimahuishoudens woont in **Holtenbroek**. Van alle Zwolse kinderen woont 7% in Holtenbroek. In Holtenbroek wonen dus relatief veel kinderen in minimagezinnen.
- Andere wijken waar relatief veel kinderen in een minimahuishouden wonen, zijn **Diezerpoort en Aa-landen**.

Fig. 2.17

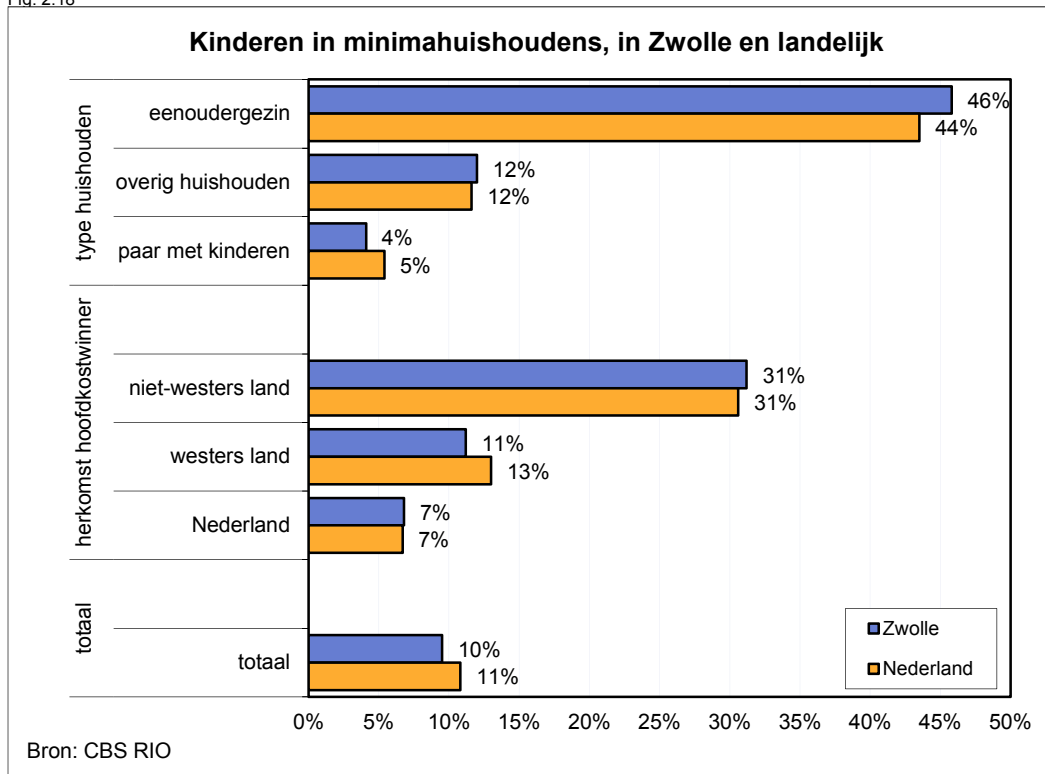

Kinderen in minimahuishoudens

In Zwolle woont:

- 46% van de kinderen in een **eenoudergezin**, in een minimahuishouden. Landelijk is dat 44%.
- 31% van de kinderen met **niet-westerse** ouder(s)/verzorger(s), in een minimahuishouden. Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld.
- 11% van de kinderen met **westerse** allochtone ouder(s)/verzorger(s), in een minimahuishouden. Landelijk is dit 13%.

Fig. 2.18

3 Langdurige minimahuishoudens

Wanneer we in dit rapport spreken over langdurige minima, hebben we het over huishoudens die 4 jaar of langer een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum.

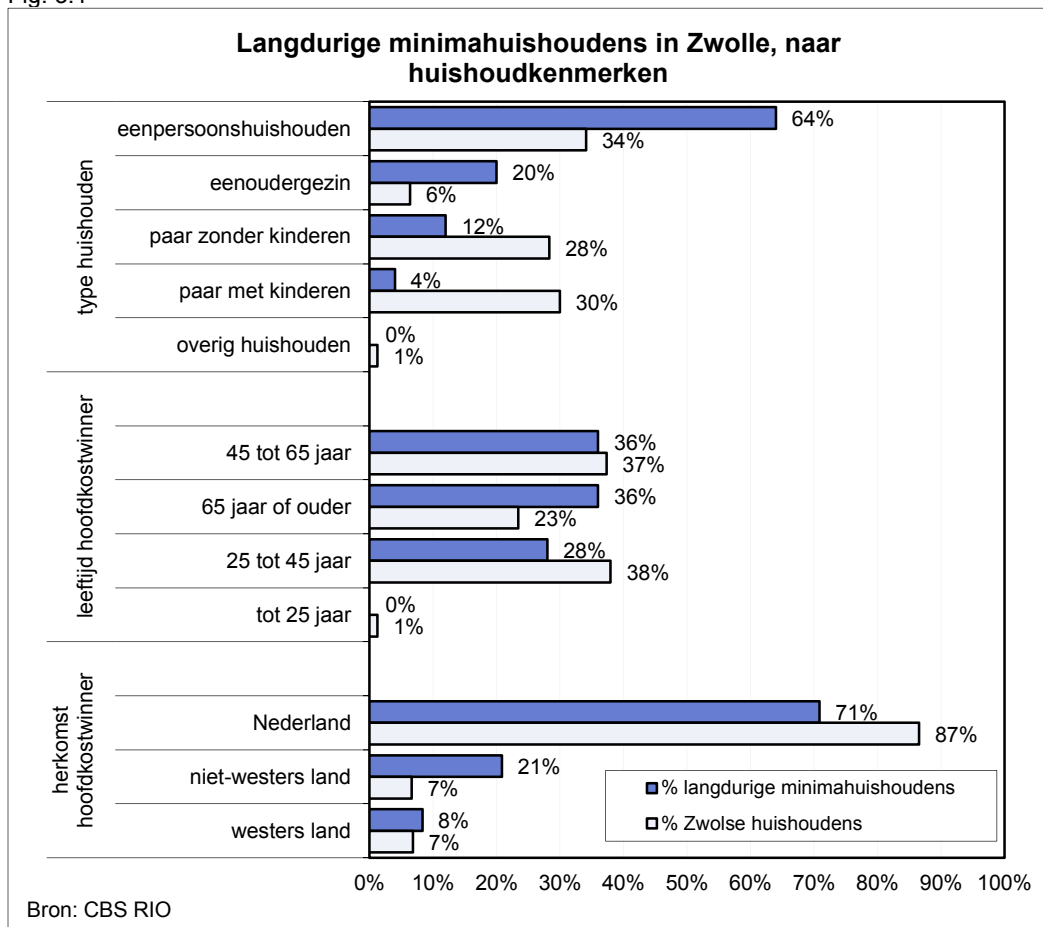
- In Zwolle behoort bijna de helft, namelijk **2.500** van de **5.900** minimahuishoudens tot de **langdurige minima**. Van **alle** Zwolse huishoudens behoort **5,2%** tot de langdurige minima. Dat is iets minder dan gemiddeld in Nederland, waar dit geldt voor **5,5%** van de huishoudens.

3.1 Langdurige minima in Zwolle naar type huishouden, leeftijd en herkomst hoofdkostwinner

Hoe is de samenstelling van de groep langdurige minima eruit wanneer we kijken naar huishoudenssamenstelling, leeftijd en etniciteit?

- 64% van de **langdurige minimahuishoudens** is een **1-persoonshuishouden**.
- Bij 36% van de **langdurige minimahuishoudens** is de hoofdkostwinner **65 jaar of ouder**.
- Bij 21% van de **langdurige minimahuishoudens** komt de hoofdkostwinner uit een **niet-westers** land.

Fig. 3.1

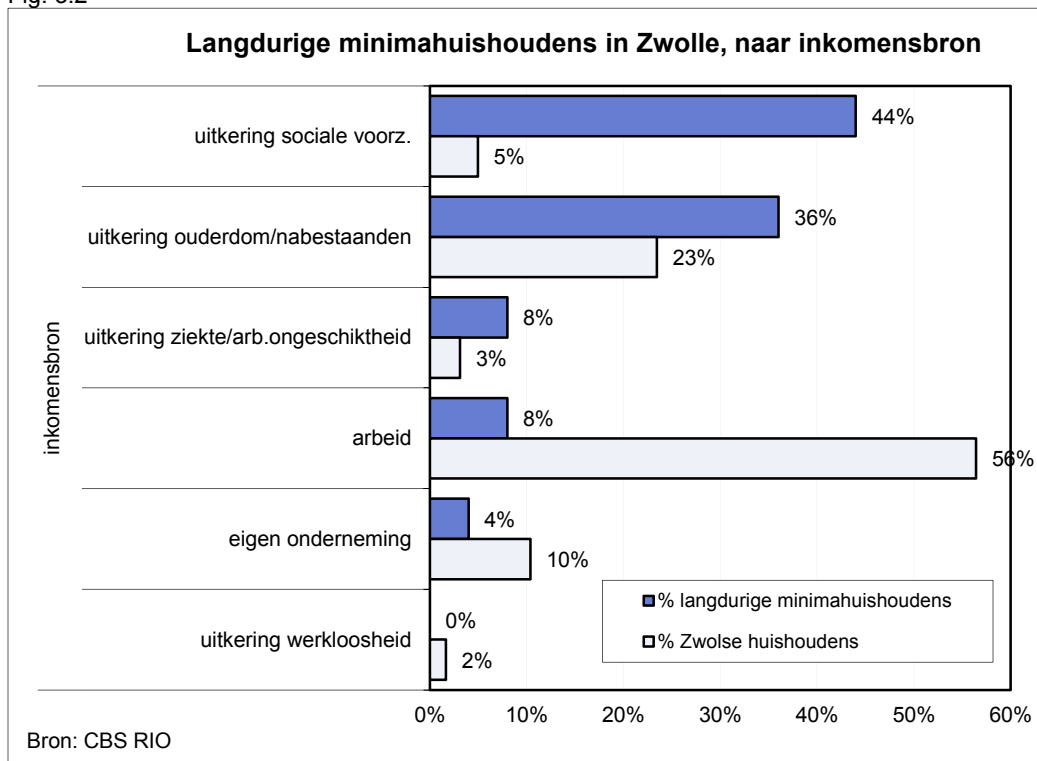

3.2 Langdurige minima naar inkomensbron

Het inkomen van minimahuishoudens kan bestaan uit een uitkering, maar ook werkenden en zelfstandigen kunnen tot de minima behoren.

80% van de langdurige minimahuishoudens heeft een **'uitkering sociale voorzieningen'** (zie verklarende begrippenlijst), of van een **'uitkering ouderdom/nabestaanden'**

Fig. 3.2

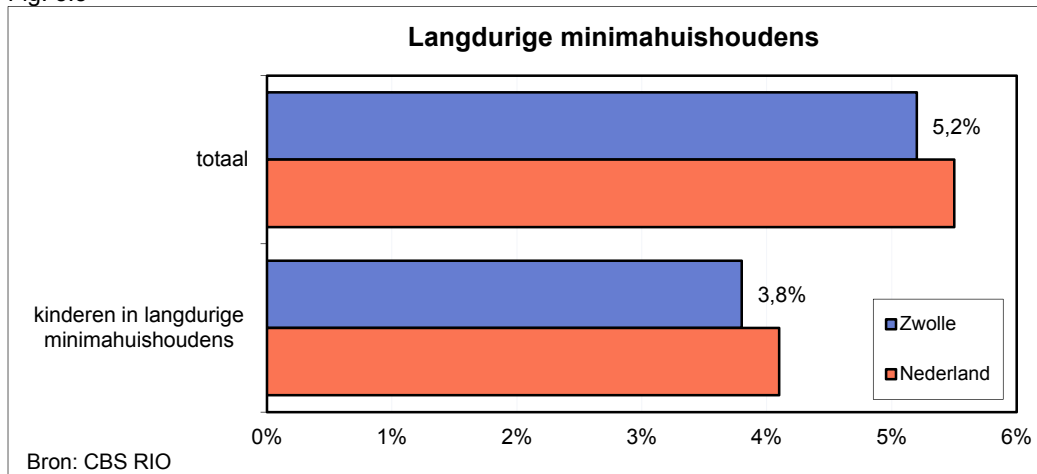
3.3

Kinderen in langdurige minimahuishoudens

Hoeveel kinderen zijn er betrokken bij langdurige armoede? Ook hier beschouwen we weer de groep minimahuishouden die meer dan 4 jaar leven van een minimuminkomen.

- Zwolle telt in totaal 25.500 minderjarige kinderen. Hiervan wonen **1.000 kinderen in langdurige minimahuishoudens**. Dat is **3,8%**. Gemiddeld ligt dit in Nederland op 4,1%.

Fig. 3.3

4 Gebruik en bereik van minima- regelingen in Zwolle

4.1 Overzicht regelingen

In dit hoofdstuk bespreken we de verschillende Zwolse financiële regelingen om armoede tegen te gaan. We bekijken voor elke regeling het doel, hoeveel huishoudens of personen er gebruik van maken en voor zover mogelijk wat het bereik is van de regeling onder de doelgroep. Deze gegevens zijn zoveel mogelijk weergegeven voor de periode 2012 – 2015. Dit hoofdstuk biedt verder informatie over relevante achtergrondkenmerken, zoals leeftijd en etniciteit van de gebruikers van deze financiële regelingen.

De regelingen gelden voor iedereen onder de Zwolse armoedegrens, d.w.z.: minimahuishoudens, chronisch zieken en gehandicapten met een inkomen van minder dan 130% van de bijstandsnorm, en mensen die in het kader van een schuldregeling een relatie hebben met de gemeentelijke Schuldhulpverlening en daarom alleen het vrij te laten bedrag van hun inkomen overhouden ter besteding.

Gemeentelijk regelingen die zijn opgenomen in deze armoedemonitor:

1. Collectieve zorgverzekering minima (CZM)
2. Individuele inkomenstoelage (*voormalige Langdurigheidstoelage*);
3. Bijzondere bijstand (voor o.a. beschermingsbewind en inrichtingskosten)
4. Regelingen voor kinderen:
 - Scholierenregeling
 - Peuterspeelzaal;
 - Zwemvangnet;
 - Armoede en gezondheid kinderen;
 - School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties, waaronder vallen:
 - ✓ Jeugdsportfonds;
 - ✓ Stichting Meedoen;
 - ✓ Stichting Weekje weg;
 - ✓ Stichting De Ruime Wind
5. Noodfonds

Gemeentelijke regelingen die niet zijn meegenomen in deze armoedemonitor

- *Schulddienstverlening* betreft een regeling waar relatief veel minima gebruik van maken, maar die niet specifiek voor burgers met lage inkomens is. Overigens is het gezien de wijze van registreren ook niet mogelijk om een selectie van cliënten te maken op basis van de inkomensgrens (110% sociaal minimum).
- *Kwijtschelding belastingen* is niet meegenomen
- *Tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken*, omdat deze pas sinds 2015 aangevraagd kon worden, zijn er nog geen goede cijfers over het gebruik beschikbaar.

4.2 Collectieve ziektekostenverzekering

De Gemeente Zwolle biedt aan minimahuishoudens de mogelijkheid om zich via een collectief tegen ziektekosten te verzekeren. De gemeente heeft hierover afspraken gemaakt met het Zilveren Kruis. Het pakket omvat een basisverzekering, keuze in aanvullende- en tandartspakketten en een vergoeding van het wettelijke verplicht eigen risico € 350,- (peil 2015) en eigen bijdrage WMO.

- In 2015 hebben in Zwolle ruim **3.600 huishoudens** via de gemeente gebruik gemaakt van deze collectieve ziektekostenverzekering. NB: dit is het eerst jaar dat ook chronisch zieken met een inkomen van max. 130% van het sociale minima een beroep op deze regeling kunnen doen.
- **Het aantal minimahuishoudens** dat gebruik maakt van de collectieve ziektekostenverzekering **blijft** nog steeds **groeien**: van 5.600 in 2012 naar 6.500 in 2015.

Tabel 4.1. Gebruik Collectieve ziektekostenverzekering

Doel	Toegang bieden tot een betaalbare zorgverzekering voor het opvangen van medische kosten			
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (0-100 jaar) en chronisch zieken met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum*			
<u>Aantallen per ultimo jaar</u>	2012	2013	2014	2015
Doelgroep	5.600	5.900	6.200	6.500 + chronisch zieken
Gebruikers	2.502	2.935	3.153	3.619
% bereik	45%	50%	51%	*)

Welke deel van de huishoudens heeft vaak of juist minder vaak een collectieve verzekering via de gemeente afgesloten en welke kenmerken hebben zij?

- **6,3% van alle huishoudens** in Zwolle heeft in 2015 een collectieve zorgverzekering via de gemeente afgesloten.
- We zien dat in Zwolle **vooral eenoudergezinnen en niet-westerse allochtonen** relatief veel gebruik maken van de collectieve zorgverzekering.

Tabel 4.2. Huishoudens met een Collectieve Zorgverzekering voor Minima (CZM) naar type huishouden, per 1-1-2016

	% CZM	% Zwolle	Aandeel met CZM binnen huishoudentype
Samenstelling			
eenpersoonshuishoudens	53	35	10%
paar zonder kinderen	13	28	3%
paar met kinderen	12	28	3%
eenoudergezin	19	6	20%
overig	3	3	6%
Leeftijd hoofdbewoner			
tot 25 jaar	2	5	3%
25 - 45 jaar	29	37	5%
45 - 65 jaar	43	36	8%
65 jaar e.o.	26	23	7%
Etniciteit hoofdbewoner			
niet-westerse allochtonen	30	8	24%
westerse allochtonen	8	7	7%
autochtonen	63	85	5%
Totaal aandeel huishoudens met CZM			6,3%

Van de Zwolse huishoudens in de bijstand (WWB/IOAW/IOAZ) maakte de helft (50%) in 2015 gebruik van de collectieve zorgverzekering. Andersom geredeneerd, is ook ongeveer de helft (51%) van de huishoudens die gebruik maken van de CZV⁴ - in de bijstand zit.

Tabel 4.3. Huishoudens met een Collectieve ziektekostenverzekering en/of bijstand in 2015

	alleen bijstand	bijstand en CZV	alleen CZV
huishoudens	1.679	1.596	1.820
als % van bijstand	51%	49%	-
als % van czv	-	47%	53%

4.3 Individuele inkomenstoelage

De Individuele inkomenstoelage (IIT, voorheen langdurigheidstoelage) wordt verstrekt aan huishoudens die drie jaar of langer een inkomen hadden van niet meer dan 110% van het wettelijk sociaal minimum. Het bedrag is bedoeld voor de reserveringen voor

⁴ De aantallen CZV in deze tabel komen niet overeen met het totaal aantal gebruikers van CZV in 2014. Dit komt omdat in dit vergelijk alleen de huishoudens zijn meegenomen die op 1-1-2015 (nog) in Zwolle wonen.

aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen, zoals een bankstel, koelkast of wasmachine.

De volledige doelgroep is helaas niet te kwantificeren, doordat er geen (recente) gegevensbeschikbaar zijn over de precieze aantallen huishoudens met een langdurig laag inkomen.

- In 2015 maakten **2.145 huishoudens** gebruik van de **individuele inkomenstoelage**.
- Dit aantal past in een stijgende trend van het aantal gebruikers

Tabel 4.4 *Individuele inkomenstoelage*

Doel	Extra draagkracht (in de vorm van financiële tegemoetkoming) voor Zwolse huishoudens die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen.			
Doelgroep	Huishoudens waarvan hoofdaanvrager tussen de 21 en 65 jaar is, met minimaal 3 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum*.			
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015
Gebruikers	1.739	1.954	1.921	2.145 huishoudens

* Daarnaast zijn er nog enkele voorwaarden, zoals de hoogte van het vermogen

In tabel 4.5 staan de kenmerken van de huishoudens die in 2015 een individuele inkomenstoelage ontvingen.

- Van de Zwolse huishoudens ontving **3,8%** in 2015 een individuele inkomenstoelage; in 2014 was dit 3,5%.
- Met name **eenoudergezinnen** en huishoudens met een niet-westerse hoofdbewoner ontvangen relatief vaak een inkomenstoelage.

Tabel 4.5. Huishoudens met Individuele inkomenstoeslag (ITT) naar type huishouden, in 2015

	% IIT	% Zwolle	Aandeel met IIT binnen huishoudentype
Samenstelling			
Eenpersoonshuishoudens	52	35	6%
paar zonder kinderen	7	28	1%
paar met kinderen	13	28	2%
Eenoudergezin	26	6	16%
Overig	2	3	3%
Leeftijd hoofdbewoner			
tot 25 jaar	2	5	1%
25 - 45 jaar	39	37	4%
45 - 65 jaar	56	36	6%
65 jaar e.o.	4	23	1%
Etniciteit hoofdbewoner			
niet-westerse allochtonen	31	8	15%
westerse allochtonen	8	7	4%
Autochtonen	61	85	3%
Totaal aandeel huishoudens			3,8%

4.4 Bijzondere bijstand

Wie als gevolg van bijzondere onvoorziene omstandigheden gedwongen is om extra noodzakelijke kosten te maken en deze niet zelf kan betalen, kan bijzondere bijstand aanvragen.

Voor deze vorm van ondersteuning is het niet goed mogelijk om de omvang van de doelgroep te bepalen. Het is namelijk niet bekend hoeveel huishoudens met een hoger inkomen vanwege hun uitgavenverplichtingen in aanmerking kunnen komen voor bijzondere bijstand. We geven hier dus alleen het gebruik weer.

- In 2015 maakten **1.886 huishoudens** minimaal 1 keer gebruik van de **bijzondere bijstand**.
- Er is een meerjarige stijgende trend van het aantal gebruikers. De toename heeft zowel plaatsgevonden bij huishoudens met bewindvoeringskosten⁵ als bij huishoudens met kosten voor woonvoorzieningen en overige bijzondere bijstand.
- De **éénmalige koopkrachttegemoetkoming 2014** werd **4.273** keer toegekend.

⁵ Bewindvoeringskosten zijn kosten die gemaakt moeten worden wanneer iemand een financieel bewindvoerder heeft; d.w.z. niet zijn eigen geldzaken regelt.

Tabel 4.6. Bijzondere bijstand

Doel	Een bijdrage leveren aan de draagkracht van Zwollenaren die bepaalde noodzakelijke kosten vanwege bijzondere omstandigheden niet zelf kunnen opbrengen			
Doelgroep	Alle Zwolse huishoudens			
Aantallen	2012	2013	2014	2015
Gebruikers:				
Bewindvoeringskosten	385	700	880	1.059
Kosten voorzieningen voor wonen	328	346	412	424
Overige BB	1.143	937	802	823
Totaal	1.342	1.556	1.671	1.886
Koopkrachttegemoeftoming 2014*	nvt	nvt	4.273	

* koopkrachttegemoeftoming 2014 kon ook in 2015 aangevraagd worden over 2014

In tabel 4.7 staan de kenmerken van de huishoudens die in 2015 bijzondere bijstand ontvingen.

- Van de Zwolse huishoudens heeft **2,8%** in 2015 gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand.
- Ook hier zien we weer dat **eenoudergezinnen en niet-westerse allochtonen** relatief veel gebruik maken van de bijzondere bijstand. Dit is niet verwonderlijk aangezien deze groepen ook relatief sterk vertegenwoordigd zijn onder de Zwolse minimahuishoudens.

Tabel 4.7. Huishoudens met verschillende soorten Bijzondere bijstand (BB) naar type huishoudens, in 2015

	*) % BVK	% KVV	% ov.	% BB tot.	% Zwolle	Aandeel met BB binnen huishoudentype
Samenstelling						
eenpersoonshuishoudens	54	52	40	49	35	4%
paar zonder kinderen	10	10	11	10	28	1%
paar met kinderen	13	11	15	14	28	1%
Eenoudergezin	19	19	26	22	6	10%
Overig	4	9	8	6	3	6%
Leeftijd hoofdbewoner						
tot 25 jaar	8	18	16	12	5	7%
25 - 45 jaar	52	49	45	49	37	4%
45 - 65 jaar	36	30	33	35	36	3%
65 jaar e.o.	4	3	6	5	23	1%
Etniciteit hoofdbewoner						
niet-westerse allochtonen	21	46	37	30	8	11%
westerse allochtonen	8	8	8	9	7	3%
Autochtonen	71	45	54	61	85	2%
Totaal aandeel huishoudens met BB						2,8%

*) Afkortingen:

BVK: bewindvoeringskosten

KVV: Kosten voorzieningen voor wonen

Ov. : Overige bijzondere bijstand

BB: Bijzondere bijstand

4.5 Regelingen voor kinderen

4.5.1 Scholierenregeling

De gemeente vindt dat schoolgaande kinderen uit gezinnen met een laag inkomen zoveel mogelijk mee moeten kunnen doen met hun leeftijdsgenoten. Er wordt een tegemoetkoming verstrekt waarmee spullen voor school of een excursie betaald kunnen worden. Tot 1 januari 2016 gold een inkomensnorm voor de minimagezinnen van 110% van het sociaal minimum. Vanaf 2016 is de norm verruimd naar 130% van het sociaal minimum om meer gezinnen die tegen de armoedegrens aanhangen te kunnen ondersteunen.

- In 2015 waren er minder kinderen die gebruik maakten van de scholierenregeling dan in 2014. Het waren er afgelopen jaar 742 en in 2014 854. Deze 742 kinderen zijn afkomstig uit 545 afzonderlijke gezinnen; er zijn dus vrij veel broers en zussen bij.

Tabel 4.9 Scholierenregelingen

Doel	Een bijdrage te leveren aan de draagkracht van de minimagezinnen zodat kinderen op school met de leeftijdsgenoten kunnen meedoen		
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een inkomen onder 130% van het sociaal minimum in het voortgezet onderwijs of 1e of 2e jaar van het middelbare beroepsonderwijs. <i>Tot 1 januari 2016 gold een inkomensgrens van 110%.</i>		
<u>Aantallen</u>	2013	2014	2015
Kinderen	579	854	742
Huishoudens	451	581	545

4.5.2 Peuterspeelzaal

Peuterspeelzaalbezoek draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen tussen 2,5 en 4 jaar. Kinderen waarvan de ouders minder dan 110% van het sociaal minimum verdienen kunnen gratis naar een peuterspeelzaal van Doornijk.

Het aantal kindplekken dat door de gemeente Zwolle is ingekocht laat een stijgende lijn zien. Nota bene: het aantal verschillende kinderen dat in enig jaar onder deze regeling viel is groter.

Tabel 4.10 Kindplekken voor minima in peuterspeelzalen

Doel	Een bijdrage leveren aan de minimagezinnen zodat kinderen naar een peuterspeelzaal kunnen		
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een inkomen onder 110% van het sociaal minimum		
Aantal kindplekken voor minima	2014	2015	2016
	250	173	351

4.5.3

Zwemvangnet

Het is belangrijk dat kinderen goed kunnen zwemmen. De gemeenteraad vindt dat een verantwoordelijkheid van de ouders. Mocht een kind op 7 jarige leeftijd nog niet zwemvaardig zijn, dan wordt de mogelijkheid geboden om zwemdiploma A en B te behalen als het inkomen van hun ouders niet hoger is dan 110% van de bijstandsnorm. Alle zwemlessen worden dan vergoed voor kinderen tussen 7 en 12 jaar.

- Ook het zwemvangnet kende een groeiend aantal deelnemers; in 2015 deden 132 kinderen uit 124 gezinnen mee. In 2014 waren dat er nog maar 104 uit 94 gezinnen

Tabel 4.11 Zwemvangnet

Doel	Een bijdrage leveren aan de draagkracht van Zwollenaren die de zwemlessen voor hun kinderen voor het behalen van A- en B-diploma zelf niet kunnen betalen.			
Doelgroep	Kinderen van 7 tot en met 12 jaar uit gezinnen met een inkomen onder 110% van het sociaal minimum			
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015
Kinderen	-	93	104	132
Huishoudens	-	81	94	124

4.5.4

Armoede en gezondheid kinderen

Icare en de GGD checken bij hun reguliere onderzoek bij kinderen (consultatiebureau en schoolmedisch onderzoek) of er sprake is van armoede-gerelateerde gezondheidsproblematiek. Zij kunnen, als zij bij controles stuiten op situaties waarbij het welbevinden of de gezondheid van kinderen (tot 12 jaar) in het gedrang is, een voorziening verstrekken van maximaal 150 euro. Voorbeelden van zulke voorzieningen zijn een matras of een paar goede schoenen. Omdat het specifiek om gezondheid gaat, is niet precies te bepalen wat de omvang van de doelgroep van deze regeling is.

- In 2015 werden 161 kinderen uit **150 minimagezinnen** financieel ondersteund

Tabel 4.12 Armoede en gezondheid kinderen

Doel	Minimagezinnen in noodsituaties ondersteunen waarbij welbevinden of gezondheid van kinderen (tot 12 jaar) in gedrang is.			
Aantallen	2012	2013	2014	2015
Ingediende aanvragen	122	184	135	161
Toegekende aanvragen	118	150	118	150

4.5.5

School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties

Alle kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien. Kinderen van ouders met een laag inkomen worden gestimuleerd om te participeren in sport-, cultuur- of schoolactiviteiten met leeftijdsgenoten. Ook zijn er beperkt vakantiemogelijkheden, zoals een zeilkamp.

Jeugdsportfonds

Jeugdsportfonds Zwolle (JSF Zwolle) is bestemd voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 6 tot 16 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging.

- In 2015 zijn **444 kinderen** geholpen door het Jeugdsportfonds in Zwolle
- De laatste paar jaar is er sprake van een sterke toename (een ruime verdubbeling vergelijking met 2012) van het aantal kinderen dat via het Jeugdsportfonds wordt geholpen.

Tabel 4.13 Jeugdsportfonds

Doel	Kinderen in minimagezinnen financieel ondersteunen zodat ze in staat worden gesteld om te kunnen sporten.			
Doelgroep	Kinderen in de leeftijd van 6 tot 16 jaar die leven in een minimahuishoudenhuishouden.			
Aantallen	2012	2013	2014	2015
Ingediende aanvragen	222	324	391	444
Toegekende aanvragen	220	324	391	444

Stichting Meedoen

Ieder kind moet kunnen meedoen aan werkweken, excursies, muzische vorming of een club en zich zo kunnen ontwikkelen. Via financiële hulp bevordert de stichting dat ook kinderen in huishoudens die moeten rondkomen met een inkomen op of onder het sociaal minimum kunnen deelnemen. Het gaat bijvoorbeeld om schoolactiviteiten, dans muziek of scouting.

- In 2015 zijn 643 aanvragen voor activiteitenbijdragen binnengekomen bij Stichting Meedoen, hiervan zijn er 563 toegekend. In totaal zijn er in Zwolle **694 kinderen** financieel geholpen bij activiteiten door Stichting Meedoen in 2014. Het aantal aanvragen voor kunst en cultuur in 2015 was 138; in 2014 was dat nog 107. Alle aanvragen werden gehonoreerd.
- Een aanvraag kan ten goede komen aan meerdere kinderen uit één gezin; het aantal kinderen dat geholpen is dus groter dan de getoonde aantallen.

Tabel 4.14. Stichting Meedoen

Doel	Kinderen in minimagezinnen aan samenleving laten deelnemen waardoor ze zich kunnen ontwikkelen.			
Doelgroep	Kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar die leven in een minimahuishoudenhuishouden			
Activiteitenbijdrage				
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015
Ingediende aanvragen	408	580	534	643
Toegekende aanvragen	389	436	344	563
Kunst en cultuur				
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015
Ingediende aanvragen	-	-	107	138
Toegekende aanvragen	-	-	107	138

Vakanties

Hierbij gaat het om ondersteuning aan de groepsactiviteiten tijdens de vakanties en deelname aan kampen. Twee verschillende stichtingen bieden deze vakanties aan.

- Stichting Weekje Weg biedt de afgelopen jaren aan vergelijkbare aantallen mensen een bijdrage voor een vakantie. In 2015 ging het om 40 gezinnen en 38 alleenstaanden
- Stichting de ruime Wind maakte zeilkampen mogelijk voor 80 kinderen, beduidend meer dan de aantallen kinderen van de jaren daarvoor

Tabel 4.15 Stichting Weekje Weg en Stichting De Ruime Wind

Stichting Weekje Weg				
<u>Deelnemers</u>	2012	2013	2014	2015
gezinnen	38	40	45	40
alleenstaanden	37	36	37	38
Stichting De Ruime Wind				
<u>Deelnemers</u>	2012	2013	2014	2015
kinderen van 12-18 jaar*	65	66	56	80
* betreft kinderen uit zowel Zwolle als Hengelo				

4.6

Noodfonds

Dit fonds verleent, waar mogelijk, hulp aan inwoners van Zwolle (en regiogemeenten), die door omstandigheden in een noodsituatie zijn geraakt en die geen beroep (meer) kunnen doen op wettelijke voorzieningen. In principe geldt bij het Noodfonds geen inkomensgrens, maar feitelijk is er bijna altijd sprake van een inkomen op of rond het sociaal minimum. Doordat er geen inkomensgrens is, kunnen we de omvang van de doelgroep niet inschatten.

- In 2015 zijn er in Zwolle e.o. 234 aanvragen ingediend, waarvan er **179** zijn toegekend.
- Het aantal (ingediende en toegekende) aanvragen laat een stijgende tendens zien over de laatste paar jaren.

Tabel 4.16 Noodfonds

Doel	Hulpverlening in acute noodsituaties, waarin niet de formele weg bewandeld kan worden.			
Doelgroep	In principe alle inwoners van Zwolle met een acute financiële nood. De inschatting is dat 90% van de aanvragers een inkomen heeft rond het sociaal minimum.			
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015
Ingediende aanvragen	147	150	181	234
Toegekende aanvragen	109	118	164	179

Verklarende begrippenlijst

Minimahuishoudens

Huishoudens met minimaal 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

Zwollese armoedegrens

Minimahuishoudens, chronisch zieken en gehandicapten met een inkomen van minder dan 130% van de bijstandsnorm, en mensen die in het kader van een schuldregeling een relatie hebben met de gemeentelijke Schuldhulpverlening en daarom alleen het vrij te laten bedrag van hun inkomen overhouden ter besteding.

Sociaal minimum; 110% inkomensnormen armoede

Hoeveel is dat, 110% van het sociaal minimum? In deze tabel de inkomensgrenzen die van per 1-1-2015 toepassing zijn op minimumhuishoudens.

Inkomensnorm/ Huishoudtype	sociaal minimum	110% van sociaal minimum	130% (Indien chronisch ziek)
Alleenstaande	€ 960	€ 1.004	€ 1.189
Paar	€ 1.372	€ 1.434	€ 1.698
Paar met 2 kinderen*	€ 1.372	€ 1.434	€ 1.698

Langdurige minimahuishoudens

Huishoudens die al minimaal 4 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum ontvangen.

Uitkering sociale voorziening

Deze term wordt door het CBS (centrum voor beleidsstatistieken) gehanteerd. Uitkeringen die hieronder vallen, zijn: Bijstand, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

Toelichting op gebruikte externe bronnen:

CBS (Centraal bureau voor de Statistiek)

Het Centraal Bureau voor de Statistiek is in Nederland de instantie waar de verzameling, bewerking en publicatie van de statistieken ten behoeve van overheid, wetenschap en bedrijfsleven zijn gecentraliseerd. Het CBS heeft als taak het publiceren van betrouwbare en samenhangende statistische informatie, die inspeelt op de behoefte van de samenleving.

Datum
Titel

oktober 2016
Armoedemonitor gemeente Zwolle 2016

SCP (Sociaal Cultureel planbureau)

Het SCP doet sociaal-wetenschappelijk onderzoek voor de overheid.

Regionaal Inkomensonderzoek

Dit onderzoek wordt jaarlijks door het CBS uitgevoerd en heeft als doel 'Een beeld geven van de verdeling van het inkomen van personen en huishoudens in Nederland naar landsdeel, provincie, corop-gebied, grootstedelijke agglomeratie, stadsgewest en gemeente'.

Stimulansz

Onafhankelijke stichting, die gemeenten ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van een goed lokaal beleid voor de sociale zekerheid.

Tabellenbijlage

Minimahuishoudens in Zwolle en Nederland

Minimahuishoudens (%)						
	Zwolle			Nederland		
	2008	2013	2016	2008	2013	2016
<i>type huishouden</i>						
eenpersoonshuishouden	16,3	19,9		17,5	21,5	
paar zonder kinderen	2,6	4,2		4,2	4,9	
paar met kinderen	2,3	3,6		3,3	4,2	
eenoudergezin	31,5	33,1		26,3	30,2	
overig huishouden	10,3	10,6		8,4	9,9	
<i>1-p. hh naar geslacht</i>						
man	14,4	19,3		14,6	19,5	
vrouw	17,8	20,5		19,9	23,3	
<i>leeftijd hoofdkostwinner</i>						
tot 25 jaar	20,6	22,2		17,9	23,8	
25 tot 45 jaar	8,0	11,3		9,0	12,5	
45 tot 65 jaar	8,6	10,9		8,3	11,0	
65 jaar of ouder	10,6	11,6		12,5	12,8	
<i>inkomensbron</i>						
arbeid	2,9	3,3		3,3	3,6	
eigen onderneming	6,5	10,8		9,4	11,6	
uitkering werkloosheid	-	19,9		22,7	22,7	
uitk. ziekte/arb.ongesch.	20,1	29,3		19,6	27,8	
uitk. ouderdom/nabest.	10,3	11,7		12,0	13,2	
uitkering sociale voorz.	74,4	78,5		74,1	82,4	
<i>kinderen in minimahh</i>						
totaal	7,8	9,5		8,3	10,8	
Totaal aantal minimahuishoudens	9,2	11,5	12,2	9,7	12,2	12,5

Bron: CBS Regionaal inkomensonderzoek,
Bron gegevens 2016: Stimulansz

Langdurige minimahuishoudens in Zwolle en Nederland

Langdurige minimahuishoudens (%)				
	Zwolle		Nederland	
	2008	2013	2008	2013
<i>type huishouden</i>				
eenpersoonshuishouden	9,0	9,8	9,8	11,1
paar zonder kinderen	1,2	2,0	1,9	2,2
paar met kinderen	0,6	1,0	0,8	1,2
eenoudergezin	11,9	15,1	10,7	12,6
overig huishouden	2,0	3,7	2,2	2,8
<i>1-p. hh naar geslacht</i>				
man	6,3	7,9	6,6	8,3
vrouw	11,1	11,3	12,3	13,6
<i>leeftijd hoofdkostwinner</i>				
tot 25 jaar	-	0,8	0,7	1,0
25 tot 45 jaar	2,7	3,9	2,8	4,1
45 tot 65 jaar	4,6	5,0	4,0	4,9
65 jaar of ouder	7,1	7,8	8,2	8,2
<i>inkomensbron</i>				
arbeid	0,6	0,7	0,6	0,8
eigen onderneming	2,0	2,1	2,0	2,3
uitkering werkloosheid	-	1,4	3,9	2,4
uitk. ziekte/arb.ongesch.	9,1	12,4	8,6	11,6
uitk. ouderdom/nabest.	6,8	7,7	7,8	8,5
uitkering sociale voorz.	41,8	46,7	49,4	50,3
<i>kinderen in minimahh</i>				
totaal	2,5	3,8	2,8	4,1
Totaal aantal minimahuishoudens	4,3	5,2	4,6	5,5

Bron: CBS Regionaal inkomensonderzoek